

*Korsikabadet är Kungsgårdenbonas
oas vid vattnet.*

ORTSFÖRDJUPNING
KUNGSGÅRDEN

Kungsgården ingår i ett prioriterat stråk för bostadsutveckling i kommunen. Här finns ett rikt utbud av fritidsaktiviteter och god service. Läget mellan Storsjön och E16 samt närheten till städerna Sandviken, Gävle och Falun är en styrka. Kungsgården har goda möjligheter att utvecklas som ort med viss service.

STRATEGIER FÖR KUNGSGÅRDENS UTVECKLING

Kungsgården utvecklas som attraktiv ort för boende och företagande genom att:

- attraktiva bostadsområden i naturnära lägen skapas
- de mindre byarna förtätas
- ett samlat verksamhetsområde med gynnsamt läge ur trafiksynpunkt skapas vid E16
- behovet av pendlarparkering undersöks
- nytt campingområde med marina utvecklas vid Korsika
- kommunen verkar för en gång- och cykelväg mellan Kungsgården och Storvik, denna prioriteras av kommunen till länstransportplanen.
- mark reserveras för gång- och cykelväg Kungsgården-Åshammar

Historik och beskrivning av orten

En stor del av Kungsgården omfattas av länsstyrelsens bevarandeprogram för odlingslandskap.

Bakgrund

Kungsgårdentillhör Ovansjö socken och ligger vid Storsjöns norra strand, en mil väster om Sandvikens tätort.

I Kungsgården med Hillsta bor i dag cirka 750 personer, en siffra som beräknas öka i samband med att kommunens totala befolkningsmängd förväntas bli större.

Första gången som namnet Kungsgården nämndes i skrift var redan 1293. Kungen hade så kallade kungsgårdar på olika platser runtom i landet. En av dem var den nuvarande herrgården i Kungsgården, och det är därifrån som namnet kommer.

Bebyggelse

Bebyggelsen har en radbykaraktär med en stjärnliknande struktur. Med utgångspunkt från Ovansjövägen samlas bebyggelsen kring byvägarna.

Ursprungligen är bebyggelsen förlagd längs med de två stora gatorna Ovansjövägen och Korsikavägen. Här kompletteras äldre fastigheter med bebyggelse från 50-, 60- och 70-talet. Längs med Korsikavägen övergår bebyggelsen från flerbostadshus i norr till bygator av äldre slag i söder. Korsikavägen korsas av järnvägen där den tidigare järnvägsstationen stod. I dag finns här mindre industrier och verksamheter.

Bebyggelse förlagd till mindre byar i kringområdena består till stor del av fritidshus, villabebyggelse och hästgårdar byggda under 1900-talets senare hälft.

Kulturmiljövården

Kungsgården är rikt på fornminnen, vilket tyder på att det under lång tid har varit aktiviteter i området. De första boplättningarna i trakterna kring Kungsgården kan dateras till cirka 3 000 före Kristus.

Ovansjö kyrka byggdes redan på 1200-talet. Tids nog ansågs kyrkan för liten och byggdes därför om. Invigningen av den nya kyrkan skedde år 1763.

Det finns ett antal fornminnen i omgivningen kring Kungsgården. Här har man bland annat funnit yxor och pilspetsar från tiden mellan yngre och äldre stenåldern.

Kungsgårdens herrgård och miljön i kringområdet anses ha ett mycket högt kulturhistoriskt värde. Det gäller även för Ovansjö kyrka och prästgården som ligger i närheten.

Korsika utgör en del av Åsens by. Här finns en struktur av radbykaraktär bestående av gårdar som är väldigt väl bevarade och därför också väldigt värdefulla ur kulturhistorisk synpunkt.

I Åttersta by, norr om Kungsgårdens samhälle, finns äldre bybebyggelse som är mycket välbevarad och har särskilt högt kulturhistoriskt värde. Här finns stora gårdar, men också mindre torp och backstugor.

Verksamheter och småindustri

I Kungsgården är verksamhetsområden med mindre industrier utspridda på fyra områden. En stor bilskrot finns på den östra sidan av orten, mindre verksamheter vid järnvägsövergången, verkstäder och däckfirmor längs med E16 samt återvinning och maskinfirma vid Norvägen. I området Mom finns Grangården. Inom näroddat finns Gustafsängs handelsträdgård.

Grönstruktur

Mellan bostadsområdena i Kungsgården finns en hel del grönområden och öppna landskap. I anslutning till herrgården finns ett naturområde med kullen ”Tallbacken” som är en populär besöksplats.

Intill den östra avfarten från E16 finns ortens ridcentrum med stallbyggnad och ett flertal rast- och beteshagar.

I Kungsgårdens södra del finns öppna odlingslandskap, skogsområden och rekreationsområde i form av ortens enda badplats, Korsikabadet. Storsjön omfattas här av det generella strandskyddet på 100 meter.

Kungsgårdens motionsspår finns i ortens västra delar, inkilat mellan bostadsområden, E16 och skogsområden.

En stor del av Kungsgården, samt det omgivande

landskapet, omfattas av ett bevarandeprogram för odlingslandskap framarbetat av länsstyrelsen. Söder om Kungsgården mot Hammarby ligger ett riksintresse för naturvård. Sydöst om Hillsta och Se by ligger naturreservatet Långängarna.

Torg/mötesplatser

Kungsgårdens centrum ligger längs Ovansjövägen och parallellgatan Sandbackagatan. Den tydligaste mötesplatsen i Kungsgården är matvarubutiken, där det bland annat finns postombud och en busshållplats. Berglunds bageri har servering och möjlighet till möten.

Service

I Kungsgården finns relativt gott om service, både kommersiell och offentlig.

Vid Norråsvägen ligger vård- och omsorgsboendet Ovansjögården. Bredvid ligger gruppboendet Borrsjöå.

Kungsgårdens skola, F-6, byggdes 1972 och ingår i Ovansjö rektorsområde. Intill ligger en förskola för barn i åldrarna ett till fem år.

Övrig offentlig service består bland annat av idrottsplats, ridskola, kyrka och återvinningscentral.

Kommersiell service finns i form av camping, vandrarhem, livsmedelsaffär samt ett par mindre butiker och småindustrier.

Kollektivtrafiken i Kungsgården utgörs av regionbussar och förbindelser med bland annat Falun, Sandviken och Gävle.

Kommunikationer

Ovansjövägen är huvudstråket genom byn med bebyggelse på båda sidor av vägen. Här finns både bostäder och diverse service.

Ovansjövägen är det mest trafikerade stråket och ansluter till orten via E16 i öster och väster. Längs med Ovansjövägen finns gång- och cykelbanor på båda sidor av vägen.

Korsikavägen är det andra större stråket i Kungsgården. Vägen löper söderut genom orten och avslutas vid Korsikabadet.

Landmärken

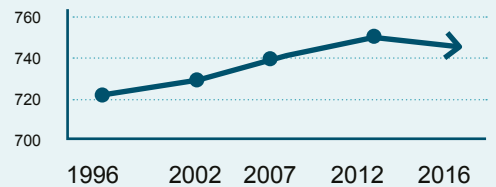
Ovansjö kyrka ligger mitt i Kungsgården och är väl synlig från E16. Även vattentornet, som ligger högt vid skogspartiet vid motionsspåret, är ett landmärke som kan ses på långt håll.

Kort om Kungsgården

INVÅNARE

759 i tätorten (2017-12-31)

BEFOLKNINGSENTVECKLING

KÖNSFÖRDELNING

- 49 % kvinnor
- 51 % män

ÅLDERSFÖRDELNING

- 0-19 år 27%
- 20-64 år 52%
- 65- år 21%

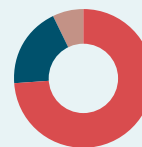
FÖRVÄRVSARBETANDE (2015)

- 80,2% i åldersgruppen 20-64 år

EFTERGYMNASIAL UTBILDNING (2015)

- 20,8% i åldersgruppen 20-64 år

BOENDEFORMER

- Småhus 74 procent
- Hyresrätter 19 procent
- Bostadsrätter 7 procent

OFFENTLIG SERVICE

F-6-skola, förskola samt vård- och omsorgsboende.

Kungsgårdens styrkor och svagheter

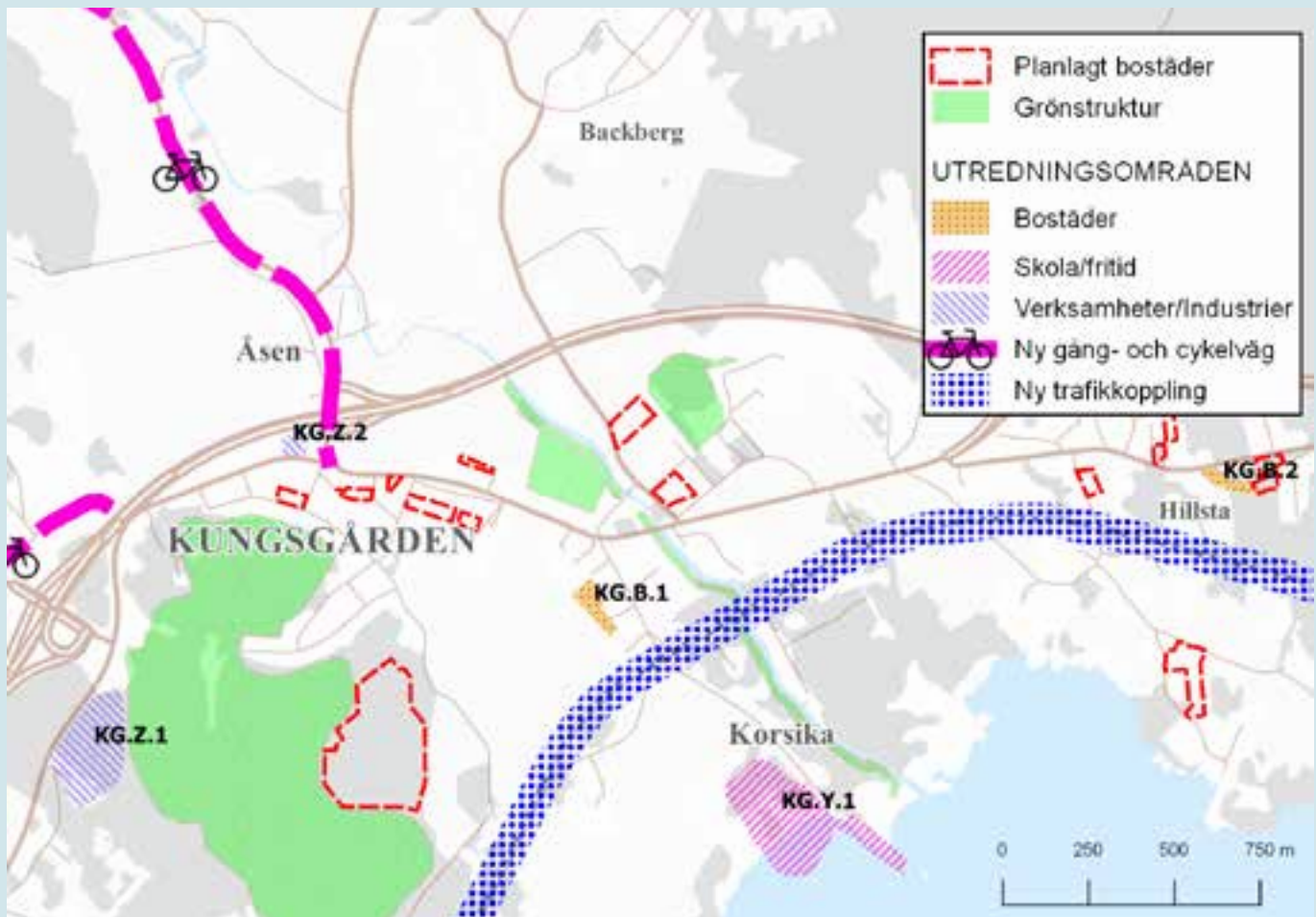
Kungsgårdens starka och svaga sidor, samt möjligheter och hot, har i ett tidigt skede av processen bakom översiktsplanen analyserats i en dialog där Ortsbefolkningen medverkat. Metoden som använts är en förenklad så kallad SWOT-analys.

De styrkor som framhölls var framför allt billigt boende, bra skola, förskola, service och busstrafik, närhet till E16, Storsjön och anrik historia. De svagheter som lyftes fram var bland annat avsaknad av tågstation, utspridd bebyggelse, mycket fornlämningar som försvårar förtätning, järnvägsbarriär mot vattnet och nära men långt till Sandviken.

De möjligheter som lyftes fram var bland annat bo på landet-trend, möjlighet till rikt friluftsliv, nära till vatten, utveckling av industriområden samt kommunikationer – bredband och järnvägsstopp.

Det hot som identifierades var i första hand utflyttning och avfolkning, minskad service och extern handel.

Framtida markanvändning i Kungsgården

Bostäder (B)

Kungsgården ligger efter ett prioriterat stråk för kommunens bebyggelseutveckling. Se kapitlet *Byggd miljö*.

Målsättningen är att skapa attraktiva bostadsområden i naturnära lägen samt förtäta de mindre byarna. Nuvarande planberedskap för nya småhus är god. Områden som redan är planlagda bidrar till förtätning av ortens centrala delar där bostäder kan kombineras med handel. Detta för att tydligare förstärka känslan av vad som är Kungsgårdens centrum.

Det finns områden för bostäder planlagda i mindre byar som Hillsta och Se, samt i anslutning till Ovensjögården som ligger inom ett område där det är nära till service, naturmark och landsbygd.

KG.B.1. Utredningsområde för bostäder, flerfamiljshus, cirka 20 lägenheter.

Beaktande: Hänsyn ska tas till översvämningsrisk samt buller från järnväg.

KG.B.2. Utredningsområde för bostäder, småhus, cirka

fyra tomter. Komplettering och förtätning. Det finns redan planlagda områden kring Hillsta. Det föreslagna området ses som en naturlig del av områdets utveckling.

Beaktande: Hänsyn ska tas till buller från järnväg och väg.

Verksamheter/industri (Z)

KG.Z.1. Utredningsområden för verksamheter/industri. Tre områden för verksamheter föreslås väster om orten i nära anslutning till E16. Läget är gynnsamt utifrån trafikspekter.

Beaktande: I fortsatt planering av området ska hänsyn tas till den befintliga trafiklösningen och eventuell utveckling av denna.

Utveckling friluftsliv (Y)

KG.Y.1 Utvecklingsområde för camping, småbåtshamn, bad med mera.

En ny plats för campingområdet föreslås strax nordväst om Korsikabadet. Här finns närhet till badstrand, gång- och cykelvägar, naturmark och bra möjligheter till vidareutveckling.

En marina med båtplatser, restaurang och viss handel gör campingen till ett mer attraktivt besöksmål samtidigt som det ger båtlivet en målpunkt.

Utökade möjligheter för båtplatser föreslås vid Storsjön. Befintlig badplats ska bevaras och hänsyn tas vid framtida planläggning.

Ytor för offentlig service finns. Utveckling av offentlig service kan med fördel förläggas i detta område.

Området är ett LIS-område, d.v.s. viktigt för landsbygdsutveckling, se kapitel 4 *Landsbygdsutveckling*.

■ *Beaktande: Strandskydd och översvämningsrisk.*

Kollektivtrafik

KG.Z.4 Utvecklingsområde för framtida behov av parkering.

Behovet av en pendlarparkering bör utredas vidare. Förslag på markreservat redovisas.

■ *Beaktande: Strandskydd.*

Gång- och cykeltrafik

Två nya länkar i det övergripande gång- och cykelnätet berör Kungsgården. En till Storvik och en till Åshammar. För att bättre knyta ihop Kungsgården och Storvik, samt ge möjlighet till pendling med cykel mellan orterna, bör en ny gång- och cykelväg anläggas utmed väg 522, Ovansjövägen.

Väg 522 är på sträckan cirka elva meter bred, vilket möjliggör både körfält för bil samt gång- och cykelbana. Gång- och cykelväg mellan Kungsgården-Storvik är av kommunen prioriterad till länstransportplanen. Mark reserveras för möjlig gång- och cykelväg mellan Kungsgården-Åshammar.

Natur, grönstruktur och rekreation

Befintlig grönstruktur bör bevaras. Området vid Åsen har har av länsstyrelsen pekats ut som värt att bevara i programmet för jordbrukslandskap.

Teknisk försörjning

Samtliga nya bebyggelseområden som föreslås ligger i anslutning till kommunalt vatten och avlopp. Befintlig bebyggelse i Hillsta ingår i verksamhetsområde för allmänt VA. När det gäller Se finns behov av ytterligare utredning för VA-lösningar.

Bredband via fiber finns draget till orten.

Möjligheter finns att ansluta samtliga föreslagna områden till elnätet.

Riktlinjer för Kungsgården

Bostäder

- Ny bostadsbebyggelse ska i första hand tillkomma som komplettering till och förtätning av befintlig bebyggelse i attraktiva lägen.

Kulturmiljö

- Värdefull kulturmiljö ska skyddas och värnas.

Natur, grönstruktur och rekreation

- Värdefulla grönområden ska värnas och ges möjlighet till utveckling.
- Tätortsnära grönområden ska värnas i planeringen.

Kommunikationer

- Verka för anläggande av gång- och cykelväg Kungsgården-Storvik.
- Reserva mark för gång- och cykelväg Kungsgården-Åshammar.

Verksamheter

- Ge möjlighet till nyetableringar.
- Ge möjlighet till att samla offentlig service.

Mötesplatser och centrum

- Centrum- och servicefunktioner samlas i huvudsak i centrala stråk i Kungsgården.